

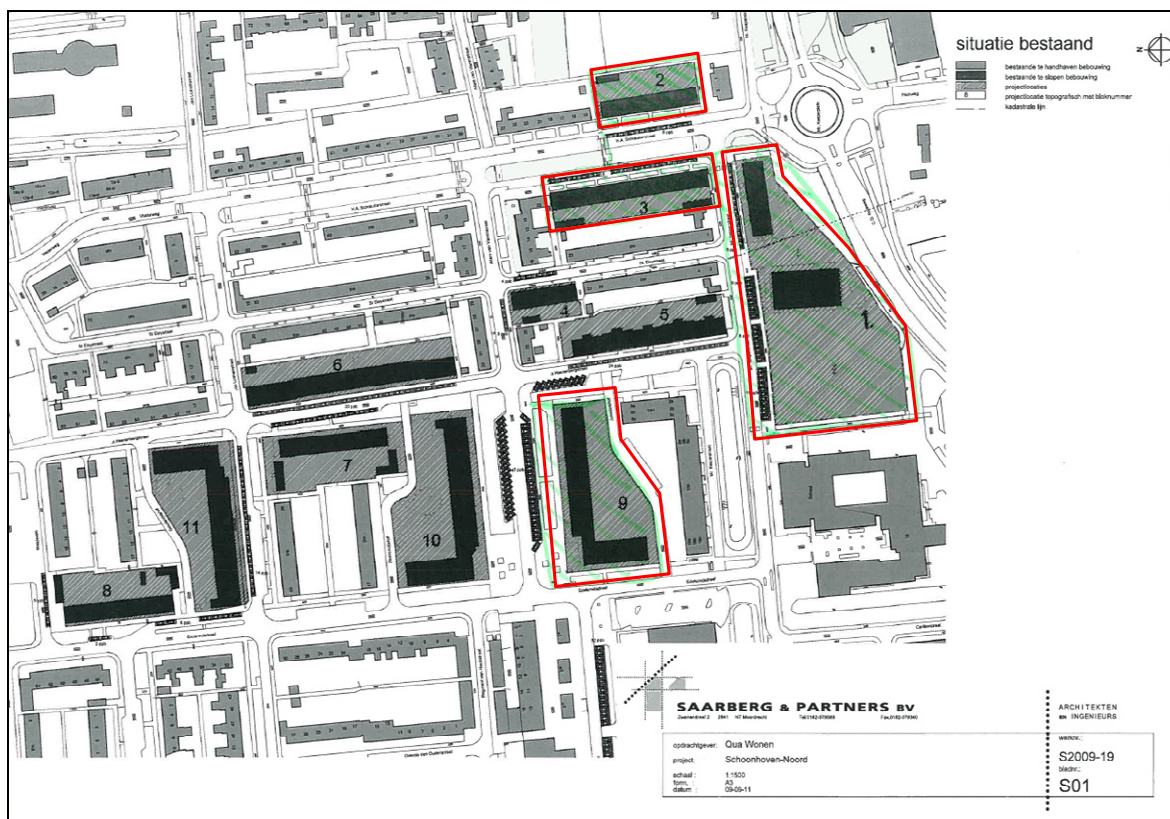
Notitie

Opdrachtgever: R. Langerak (QuaWonen)
Auteur: G. Bakker & M.A.J. Grutters
Betreft: Flora- en faunawetonderzoek Schoonhoven-Noord
Projectnummer: 0754
Datum: 24 januari 2013
Status: DEFINITIEF – versie 2

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

QuaWonen is van plan om in Schoonhoven-Noord (Zuid-Holland) een aantal woningblokken te slopen. Een in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerde quick scan (De Zwarte & Bakker 2012) gaf aan dat het plangebied mogelijk beschermde vogelnesten en vaste verblijfplaatsen van vleermuizen herbergt. Om uitsluitsel te geven of dit daadwerkelijk het geval is, heeft er in 2012 een vervolgonderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van Huismus *Passer domesticus*, Gierzwaluw *Apus apus* en vier gebouwbewonende vleermuissoorten die op basis van hun ecologie en areaal in Schoonhoven te verwachten zijn. De ligging van de onderzochte gebouwen is weergegeven in Figuur 1 (blok 1, 2, 3 en 9, rood omlijnd).



Figuur 1. Te onderzoeken gebouwen (rood omlijnd).

Wettelijk kader

Verbodsbepalingen

De van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren worden beschermd door de Flora- en faunawet die in 2002 van kracht geworden is. De soortbeschermingsbepalingen uit de Europese richtlijnen Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Ffwet geïmplementeerd. Deze bescherming dient ervoor te zorgen dat zeldzame en bedreigde soorten niet in aantallen afnemen of uit Nederland verdwijnen. De bescherming in de Ffwet wordt geregeld middels een aantal verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 13):

- artikel 8:* Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- artikel 9:* Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- artikel 10:* Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- artikel 11:* Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (zie onderstaande paragraaf) van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- artikel 12:* Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- artikel 13:* Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Voortplantingsplaatsen en andere vaste rust- en verblijfplaatsen

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Ffwet worden bijvoorbeeld verblijven van vleermuizen of voortplantingswateren van de Rugstreeppad *Bufo calamita* gerekend. Ook de functionele omgeving van een verblijf kan een beschermde status hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau.

Alle inheemse broedvogels en hun nesten mogen niet worden verstoord tijdens het broeden. Voor enkele vogelsoorten geldt dat de broedlocaties dermate belangrijk zijn voor de soort dat deze jaarrond zijn beschermd, dus ook buiten het broedseizoen zijn hier de verbodsbepalingen van artikel 11 van kracht. In 2009 is een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogels opgesteld (Ministerie van LNV 2009). Deze jaarronde bescherming krijgen bijvoorbeeld nesten van honkvaste koloniebroeders, nesten van anderszins zeer honkvaste soorten, soorten afhankelijk van bebouwing of vogels die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om boomnesten die worden gebruikt door roofvogels en uilen waaronder Buizerd *Buteo buteo* en Ransuil *Asio otus*, en vogels die aan menselijke bebouwing zijn gebonden als Gierzwaluw, Huismus en Kerkuil *Tyto alba*. Wanneer bij werkzaamheden de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd kan worden is geen ontheffing nodig. Wanneer dit niet mogelijk is dient ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregimes

Het soortbeschermingsdeel van de Europese Habitatrichtlijn is opgenomen in de Flora- en faunawet. Daarnaast zijn veel soorten door een Algemene Maatregelen van Bestuur als beschermd aangewezen. In de Flora- en faunawet is een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren opgenomen waarop de hier boven genoemde verbodsbepalingen van toepassing zijn. Beschermde soorten zijn als gevolg hiervan in drie beschermingsregimes ingedeeld. Deze driedeling is als volgt:

- Tabel 1. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).
- Tabel 2. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)
- Tabel 3. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de staatssecretaris van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 en de soorten vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (onder meer alle Nederlandse vleermuissoorten) wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). De uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Gunstige staat van instandhouding

Het criterium 'gunstige staat van instandhouding' is van toepassing wanneer soorten uit tabel 2 en 3 van de Ffwet of Bijlage IV van de Habitatrichtlijn voorkomen, op locaties waar activiteiten gaan plaatsvinden die een

wezenlijk negatief effect kunnen hebben op de aanwezige populaties van deze soorten. Een gunstige staat van instandhouding voldoet krachtens de Habitatrichtlijn aan de volgende voorwaarden:

- Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op langere termijn in stand te houden.

Mitigatie & Compensatie

Voor eventueel verlies van leefgebied van beschermde soorten op plaatsen waar ruimtelijke inrichting of ontwikkeling plaatsvindt, dient compensatie plaats te vinden, hetgeen kan inhouden dat er elders geschikt leefgebied wordt gecreëerd ten gunste van de soort. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen te worden genomen waarmee de schade aan de aanwezige populatie tijdens werkzaamheden wordt voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

Zorgplicht

In de Ffwet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2), een algemeen geldende fatsoensnorm voor de omgang met flora en fauna. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. Wanneer men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat werkzaamheden nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen hebben, dient men dit, mits redelijkerwijs mogelijk, te vermijden of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien onvermijdelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

De genoemde drie items: mitigatie, compensatie en Zorgplicht, zijn algemene voorwaarden ter verkrijging van een eventuele ontheffing van de verbodsbepalingen in de Ffwet.

Methodiek

Vogels

Onderzoeksdoel

Opsporen van vaste rust- en verblijfplaatsen, inclusief nesten, van Huismus en Gierzwaluw.

Momenten van onderzoek

Om aanwezigheid van nesten van Huismus aan te tonen zijn twee ochtendbezoeken gebracht, op 10 april en 18 mei 2012.

Om nesten- en rustplaatsen van Gierzwaluw op te sporen, is gedurende drie bezoeken gekeken naar voorkomen, gedrag en eventuele gebouwen invliegende dieren. De bezoeken vonden plaats in de avond van 23 mei, de ochtend van 30 mei en de avond van 3 juli 2012. Zie ook Tabel 2 voor alle bezoekmomenten.

Wijze van uitvoering

Voor de Huismus is getracht nest- en slaapplaatsen onder dakpannen op te sporen aan de hand van zingende en 'adverterende' mannetjesmussen. Deze gedragingen worden doorgaans tentoongespreid voor de ingang van de verblijf/nestplaats, vanaf de randen van dakgoten of dakpannen. De eigenlijke verblijf/nestplaats bevindt zich doorgaans onder de dakpannen. Daarnaast is gelet op met nestmateriaal onder de pannen verdwijnende vogels en bedelgeluiden van jonge mussen vanaf het nest.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van Gierzwaluwen komt doorgaans aan het licht door het volgen van herhaaldelijk laag over de bebouwing rondvliegende vogels, alsmede door kenmerkend schreeuwgedrag zodra zich jongen op het nest bevinden (waarneembaar vanaf eind juni). Langer posten op plaatsen waar de vogels dit gedrag laten zien leidt meestal tot het waarnemen van invliegende vogel(s). Ook is gezocht naar poepstrepen op gevels en is geluisterd naar bedelgedrag van jonge Gierzwaluwen op het nest (vanaf eind juni mogelijk).

Vleermuizen

Onderzoeksdoel

Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op vier soorten gebouwbewonende vleermuizen, namelijk Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, Meervleermuis *Myotis dasycneme* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus*. Voor al deze soorten is gericht onderzoek gedaan naar verschillende functionaliteiten: gebruik van de bebouwing als kraamverblijfplaats (vrouwjes en jongen), zomerverblijfplaats (mannetjes, en vrouwjes in de (na)zomer) en paarverblijfplaats (mannetjes in de herfst). Op basis van de waarnemingen die gedurende de onderzoeksperiode zijn gedaan is ook getracht een uitspraak te doen over het gebruik van de bebouwing als winterverblijfplaats (door beide dwergvleermuizen en Laatvlieger; Meervleermuizen zoeken hun winterverblijf elders).

Momenten van onderzoek

Het opsporen van kraam- en zomerverblijfplaatsen is gedaan in de avond van 23 mei, de vroege ochtend van 30 mei en de avond van 3 juli 2012. Het inventariseren van paarverblijfplaatsen is uitgevoerd in de avond, en wel op 23 augustus en 28 september 2012.

Wijze van uitvoering

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van batdetectors (merk Pettersson, model; D240x). Om kraam- en zomerverblijfplaatsen op te sporen is gelet op het vroege (rond zonsondergang) verschijnen van vleermuizen in de avond (wijzend op een verblijfplaats in de buurt); zwermgedrag rond gebouwen in de ochtend (beide dwergvleermuizen) en avond (idem+Laatvlieger en Meervleermuis); en het ten gehore brengen van sociale roepjes. Om paarverblijfplaatsen te vinden is eveneens gezocht naar mannetjesvleermuizen met een sociale roep rondvliegend of roepend vanaf bebouwing.

Het aantal bezoeken, onderzoeksmethode en de onderzochte functionaliteiten in relatie tot de onderzochte soorten, zijn conform de eisen die worden gesteld in het Vleermuisprotocol dat door het Ministerie van EL&I wordt gebruikt als toetsingskader (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus *et al.* 2012).

Tabel 2. Bezoekdatums, tijden, onderzochte soort(groep)en, functionaliteiten en inventariseerders.

datum	tijd	onderzochte soortgroep		inventariseerder(s)
10-04-2012	ochtend	Huismus	verblijf/nestplaatsen	M.A.J. Grutters
18-05-2012	ochtend	Huismus	verblijf/nestplaatsen	M.A.J. Grutters
23-05-2012	avond	Gierzwaluw & vleermuizen	verblijf/nestplaatsen & kraam/zomerverblijfplaatsen	M.A.J. Grutters
30-05-2012	ochtend	Gierzwaluw & vleermuizen	verblijf/nestplaatsen & kraam/zomerverblijfplaatsen	G. Bakker & N. de Zwarte
03-07-2012	avond	Gierzwaluw & vleermuizen	verblijf/nestplaatsen & kraam/zomerverblijfplaatsen	M.A.J. Grutters & N. de Zwarte
23-08-2012	avond	vleermuizen	paarverblijfplaatsen	G. Bakker & N. de Zwarte
28-09-2012	avond	vleermuizen	paarverblijfplaatsen	N. de Zwarte

Resultaten

Overzicht

Er zijn in het projectgebied zes beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen gevonden: twee van Huismus, twee van Gewone dwergvleermuis en twee van Ruige dwergvleermuis. De locaties van deze verblijfplaatsen zijn op onderstaande kaart aangeduid. De afzonderlijke situaties worden in onderstaande paragrafen toegelicht. Van de eveneens onderzochte Laatvlieger, Meervleermuis en Gierzwaluw zijn geen beschermde rust- of

verblijfplaatsen aangetroffen. Van de Laatvlieger werden nog wel enkele waarnemingen van passerende dieren gedaan. Het totaaloverzicht van alle inventarisatieresultaten is in tabel- en kaartvorm te vinden in de Bijlagen.



Figuur 2. Gewone dwergvleermuis: zomer- en paarverblijf mannetje onder dakpannen (1); zomerverblijf onder boeiboord (2); Ruige dwergvleermuis: paarverblijfplaats onder dakpannen (3 & 4); Huismus: nestlocaties onder dakpannen (5 & 6).

Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

Van de Gewone dwergvleermuis is een vaste rust- of verblijfplaats gevonden in de westelijke zijgevel van het te slopen blok aan de H.A. Schreuderstraat (blok 2 in Figuur 1; nummer 1 in Figuur 2). In de vroege ochtend van 30 mei 2012 werd hier om 4:25 uur een aantikkend en later invliegende Gewone dwergvleermuis vastgesteld boven een raam. Bovendien werd eerder zwermgedrag van twee of drie dieren waargenomen op deze plek. De invliegplaats is een kier tussen de bakstenen muur en de dakpannen. De feitelijke verblijfplaats bevindt zich vermoedelijk in een ruimte die hier direct op aansluit achter de muur. Het betreft hier vermoedelijk een zomerverblijf van één of enkele solitaire mannetjesvleermuizen. Het voorkomen in de winter is echter niet uit te sluiten.

Op 28 september 2012 werd rond deze locatie een fanatiek baltsroepend mannetje aangetroffen, op grond waarvan wordt geconcludeerd dat de locatie ook als paarverblijfplaats dienst doet.

Een tweede verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis is vastgesteld op de flat aan het Juweliershof (blok 9 in Figuur 1; nummer 2 in Figuur 2). Op 23 mei 2012 werd hier in de avond een herhaaldelijk 'aantikkend' exemplaar waargenomen bij de boeiboord onder de dakrand van de flat. Verder werd rond deze plaats op 28 september 2012 een baltsroepend mannetje Gewone dwergvleermuis gehoord. Omdat de boeiboord over de gehele lengte van de gevel loopt en er over de gehele lengte regelmatig waarnemingen van Gewone dwergvleermuis zijn gedaan, is de kans groot dat er achter deze boord op meer plaatsen vleermuizen verblijven. Om geen risico te lopen dat in het kader van de voorgenomen activiteit de wet wordt overtreden, wordt de gehele boeiboord als vaste (zomer- en paar-)verblijfplaats van een klein aantal Gewone dwergvleermuizen bestempeld.

Ruige dwergvleermuis

Op beide zijgevels van het appartementencomplex aan de Meester Kesperstraat (blok 1 in Figuur 1; nummer 3 & 4 in Figuur 2) werd een paarverblijfplaats van een mannetje Ruige dwergvleermuis vastgesteld. Op 23 augustus 2012 zat een mannetje te roepen vanaf de gevel aan de oostkant en vloog in de buurt van de westelijke gevel een mannetje roepend rond; op 28 september werd op de oostelijke gevel een roepend dier op de gevel waargenomen. Op beide plaatsen betrof het een situatie waarin de dieren verbleven in de spleet tussen dakpannen en zijmuur. Een voorkomen in de winter is ook voor deze soort niet uit te sluiten.

Huismus

Van de Huismus zijn twee nestplaatsen gevonden onder de dakpannen van het te slopen blok aan de H.A. Schreuderstraat (blok 3 in Figuur 1; nummer 5 & 6 in Figuur 2). Tijdens het eerste bezoek werden in blok 3 nog geen adverterende mannetjes waargenomen. Wel werd door een klein aantal Huismussen gefoerageerd in de tuinen van Blok 3 en direct ten westen hiervan, dus tussen H.A. Schreuderstraat en Sint Eloystraat. Deze vogels nestelden vermoedelijk in de panden langs de Sint Eloystraat (geen slooplocatie). Op de panden aan weerszijden van de Sint Eloystraat, net ten westen van Blok 3, waren toen enkele adverterende mannetjes te horen. Bij het tweede bezoek waren dit er minstens 5. Tijdens dit tweede bezoek waren ook een tweetal langdurig roepende mannetjes aanwezig op de daken van het pand in Blok 3. Blok 3 lijkt een randzone te zijn van een gebied met een hogere dichtheid aan nesten (waaronder de huizen aan weerszijden van de Sint Eloystraat). Verder biedt de bebouwing van Blok 3 onderdak aan nestelende Spreeuwen *Sturnus vulgaris* en vermoedelijk enkele paartjes Kauwen *Corvus monedula*.

In de blokken 1, 2 en 9 zijn geen nesten van vogels met een vaste rust- of verblijfplaats aangetroffen. In blok 1 rusten en foerageren wel Huismussen uit de omgeving in de struwelen rondom de gebouwen. De struwelen bieden ook nestgelegenheid voor zangvogels als Zwartkop en Tjiftjaf. Op het noordelijke pand in blok 1 bevond zich een territorium van een Spreeuw.

Bij Blok 2 werden bij het eerste bezoek werden geheel geen Huismussen gezien, bij het bezoek op 18 mei was een groepje van 7 Huismussen aanwezig op balkons aan de oostzijde van het huizenblok aan de H.A. Schreuderstraat. Deze vertoonden echter geen binding met het pand. In de binnentuinen direct ten oosten van dit blok 2 werden ook verschillende foeragerende huismussen waargenomen. De actieradius tussen nest en foerageergebied is bij Huismussen klein, maar kan oplopen tot enkele honderden meters. Het ligt voor de hand dat deze vogels, als ze al broeden, dit elders in de wijk doen.

Het type gebouw in Blok 9 (flatgebouw, plat dak) biedt geen nestgelegenheid voor Huismussen. In Blok 9 zijn in het geheel geen Huismussen vastgesteld.

Conclusies

Resultaten van dit onderzoek wijzen uit dat met de voorgenomen sloopplannen verschillende beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen worden weggenomen; hiermee wordt in principe de verbodsbepaling artikel 10 en 11 van de Flora en faunawet overtreden. Derhalve is een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig voor het wegnemen van vaste rust- of verblijfplaatsen van Huismus, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Wanneer men zorgt dat tijdens de sloop geen dieren worden verstoord of verontrust en de functionaliteit van de locaties als mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig blijft, kan ook zonder ontheffing worden gewerkt. In dat geval moet echter wel worden aangetoond dat verstoring daadwerkelijk wordt voorkomen en dat de beschermde functionaliteiten en gunstige staat van instandhouding van de soorten gewaarborgd zijn.

Richtlijnen

Ten behoeve van de vervolgpcedure moet een zogenaamd activiteitenplan worden opgesteld waarin men aangeeft waarom de voorgenomen sloopwerkzaamheden noodzakelijk zijn, welk belang hiermee gemoeid is en waarom er geen alternatieven zijn voor deze ruimtelijke activiteit. Daarnaast moeten in het activiteitenplan een duidelijke tijdsplanning van de werkzaamheden en een mitigatieplan zijn opgenomen. Dit laatste betreft

een overzicht van maatregelen die schade aan Huismus, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis moet voorkomen en borg staan voor het bevorderen van de instandhouding van deze soorten in de nieuw te realiseren situatie. Voor Huismus bijvoorbeeld kan hierbij worden gedacht aan het behouden van nestgelegenheid in de nieuwbouw in de vorm van nestkasten of vogelvides en behoud van voldoende dekkingsmogelijkheden zoals groenblijvende heesters dichtbij de nest- en foerageerplekken.

Sloopwerkzaamheden dienen te allen tijde te gebeuren buiten de broedtijd van alle aanwezige vogelsoorten.

Bijlage 1. Overzicht resultaten inventarisaties

datum	tijd	ronde	soort	aantal	geslacht	gedrag	X	Y	opmerking	waarnemer
24-10-2011	11:31	0	Huismus	3	onbekend	roepend	117991	440491		NZ
10-4-2012		1	Huismus	1	onbekend	territoriumindicerend	117971	440481		MG
10-4-2012		1	Huismus	1	onbekend	territoriumindicerend	117982	440495		MG
10-4-2012		1	Huismus	1	onbekend	territoriumindicerend	117966	440503	in dakgoot	MG
10-4-2012		1	Huismus	2	onbekend	foeragerend	117999	440522		MG
18-5-2012		2	Huismus	3	onbekend	foeragerend	117991	440499		MG
18-5-2012		2	Huismus	2	onbekend	baltsend/zingend	117980	440487		MG
18-5-2012		2	Huismus	3	onbekend	baltsend/zingend	117970	440482		MG
18-5-2012		2	Huismus	1	onbekend	onbekend	117966	440424		MG
18-5-2012		2	Huismus	2	onbekend	foeragerend	117966	440424		MG
18-5-2012		2	Huismus	1	onbekend	baltsend/zingend	118008	440499		MG
18-5-2012		2	Huismus	1	onbekend	baltsend/zingend	118009	440487		MG
18-5-2012		2	Huismus	7	onbekend	foeragerend	118063	440486		MG
23-5-2012	22:15	1	Gewone dwergvleermuis	2	onbekend	passerend (niet nader omschreven)	117898	440507		MG
23-5-2012	22:45	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	Enkele malen aantikkend bij boeiendoord.	117885	440514		MG
30-5-2012	4:14	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117977	440434		NZ
30-5-2012	4:19	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	118037	440539		NZ
30-5-2012	4:26	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117846	440544		NZ
30-5-2012	4:38	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118054	440459		NZ
30-5-2012	4:52	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117883	440504		NZ
30-5-2012	4:58	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117876	440486		NZ
30-5-2012	3:57	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	118051	440424		GB
30-5-2012	4:14	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	117992	440440		GB
30-5-2012	4:19	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	118065	440529		GB
30-5-2012	4:22	2	Gewone dwergvleermuis	2	onbekend	met detector	118053	440521	zwermend	GB
30-5-2012	4:25	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	in kolonie op gebouw	118056	440493	boven raam	GB
30-5-2012	4:38	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	118063	440449		GB
30-5-2012	4:43	2	Gewone dwergvleermuis	3	onbekend	met detector	118057	440509		GB
30-5-2012	4:46	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	118032	440419		GB
30-5-2012	4:55	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector	118058	440507		GB
30-5-2012	4:14	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117977	440434		NZ
30-5-2012	4:19	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	118037	440539		NZ
30-5-2012	4:26	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117846	440544		NZ
30-5-2012	4:38	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118054	440459		NZ
30-5-2012	4:52	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117883	440504		NZ
30-5-2012	4:58	1	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117876	440486		NZ
3-7-2012	22:34	2	Gewone dwergvleermuis	4	onbekend	met detector, foeragerend	117838	440502		NZ
3-7-2012	22:41	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118053	440511		NZ
3-7-2012	22:43	2	Laatvlieger	1	onbekend	met detector, overvliedend	118071	440459		NZ
3-7-2012	22:52	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118075	440473		NZ
3-7-2012		2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	even aantikkend.	118046	440513		MG
3-7-2012		2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	onbekend	117997	440496		MG
3-7-2012		2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	passerend (niet nader omschreven)	118006	440444		MG
3-7-2012	22:34	2	Gewone dwergvleermuis	4	onbekend	met detector, foeragerend	117838	440502		NZ
3-7-2012	22:41	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118053	440511		NZ
3-7-2012	22:43	2	Laatvlieger	1	onbekend	met detector, overvliedend	118071	440459		NZ
3-7-2012	22:52	2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118075	440473		NZ
4-7-2012		2	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	passerend (niet nader omschreven)	117814	440500		MG
4-7-2012		2	Gewone dwergvleermuis	2	onbekend	foeragerend	117858	440496		MG
23-8-2012	21:29	3	Laatvlieger	1	onbekend	met detector	117972	440446		GB
23-8-2012	21:29	3	Ruige dwergvleermuis	1	man	met detector, soc. gedrag	117967	440438		GB
23-8-2012	21:31	3	Ruige dwergvleermuis	1	man	met detector, soc. gedrag	118032	440434		GB
23-8-2012	21:39	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117929	440556		GB
23-8-2012	21:41	3	Gewone dwergvleermuis	1	man	met detector, soc. gedrag	117900	440537		GB
23-8-2012	22:05	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117960	440551		GB
23-8-2012	22:09	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117901	440520		GB
23-8-2012	22:10	3	Rosse Vleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117904	440515		GB
23-8-2012	22:14	3	Ruige dwergvleermuis	1	man	met detector, soc. gedrag	117918	440547	kopse gevel. ook rondvliedend	GB
23-8-2012	21:29	3	Laatvlieger	1	onbekend	met detector, foeragerend	117978	440447		NZ
23-8-2012	21:29	3	Ruige dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117976	440436		NZ
23-8-2012	21:39	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117949	440559		NZ
23-8-2012	21:41	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117903	440541		NZ
23-8-2012	22:09	3	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117906	440512		NZ
28-9-2012	20:56	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117921	440466		NZ
28-9-2012	21:00	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117867	440572		NZ
28-9-2012	21:02	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117903	440508		NZ
28-9-2012	21:04	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117813	440463		NZ
28-9-2012	21:07	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117888	440454		NZ
28-9-2012	21:09	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117967	440560		NZ
28-9-2012	21:11	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117965	440575	vaste plek	NZ
28-9-2012	21:14	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118014	440532		NZ
28-9-2012	21:16	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	118075	440479		NZ
28-9-2012	21:17	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	118069	440507		NZ
28-9-2012	21:17	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	118043	440509		NZ
28-9-2012	21:18	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	118043	440509	vaste plek	NZ
28-9-2012	21:25	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117977	440477		NZ
28-9-2012	21:25	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, foeragerend	117975	440483		NZ
28-9-2012	21:41	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, overvliedend	117927	440487		NZ
28-9-2012	21:43	4	Gewone dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117963	440431		NZ
28-9-2012	21:46	4	Ruige dwergvleermuis	1	onbekend	met detector, soc. gedrag	117969	440471	vast	NZ
28-9-2012	21:46	4	Laatvlieger	1	onbekend	met detector, overvliedend	117969	440471		NZ

Bijlage 2. Overzichtskaarten resultaten inventarisaties



Resultaten vleermuisinventarisatie 23 mei 2012



Resultaten vleermuisinventarisatie 30 mei 2012



Resultaten vleermuisinventarisatie 3 juli 2012



Resultaten vleermuisinventarisatie 23 augustus 2012



Resultaten vleermuisinventarisatie 28 september 2012



Resultaten inventarisatie Huismus; verzameling van waarnemingen op 10 april en 18 mei 2012.

Literatuur

Zwarte, N. de & Bakker, G. 2012. Quick scan Schoonhoven-Noord. bSR-notitie 0736. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012.

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.